

RESSÒ DE LA PARAULA

La virtut política del diàleg (III)

És inevitable que la política inclogui sempre una lluita pel poder? En certa manera sí. Perquè, si la política és l'exercici del poder públic, el polític haurà de posseir-lo i, si no l'hi donen sense més, haurà de conquerir-lo i, si per aconseguir-lo troba oposició, haurà de «lluitar». De fet en el cas de règims democràtics, parlem amb tota naturalitat de conquestes i de lluites de poder dins i fora del partit.

En aquest cas, la crida al diàleg en política sembla quelcom molt innocent, propi més aviat d'un pobre ignorant, que no s'assabenta de la crua realitat. Només s'admetria aquesta crida al diàleg en cas que entenguéssim el diàleg com una mera negociació.

Però ja hem dit que el diàleg en el sentit de mera negociació no és més que un pegat, una cosa per sortir del pas: en no abordar el problema fonamental, aquest seguirà viu i en qualsevol moment revifarà amb tota virulència.

En algun lloc he llegit que el filòsof G. W. Leibniz va arribar a afirmar que: «La posició de l'altre és el veritable punt de vista en la política i en la moral, una sortida de si per adoptar, almenys un instant, el punt de vista de l'interlocutor.»

Sens dubte aquest erudit, matemàtic, filòsof i, en certa manera teòleg, tenia un concepte molt elevat de la política. Per a ell seria inconcebible sense la virtut. En això coincideix amb el que afirmem en la Doctrina Social de l'Església, és a dir, que la política és l'art d'exercir el poder al servei del bé comú. El servei al bé comú des del poder requereix una gran dosi de virtut, perquè consisteix a sortir d'un mateix fins a aconseguir l'altre en la seva necessitat i en «el seu punt de vista», és a dir, el que l'altre viu, pensa i sent. I aquest moviment interior per arribar a l'altre és precisament la condició fonamental que fa possible el veritable diàleg.

El diàleg en la política, entès així, no exigirà renunciar necessàriament a la ideologia pròpia, el propi pensament o el propi projecte, però sí que requereix aturar-se, «asseure's» al costat de l'altre, i escoltar. És a dir, donar a l'altre, no només la paraula, sinó també un espai i un temps «digne». Suposat el punt de partida compartit i la base comuna sobre la qual poder construir i avançar (del qual ja hem parlat), s'ha de reconèixer en l'altre un interlocutor que mereix ser escoltat.

Per això, convidar al diàleg polític és gairebé una crida a la pràctica de la virtut en la política. Aquesta crida mai no ha de faltar en cap àmbit de

la vida humana, com per exemple al món dels negocis, de l'esport o de la cultura... Però ens referim aquí a una virtut específica, la que ha de caracteritzar els polítics segons les circumstàncies que els són pròpies.

Sens dubte el diàleg és útil moltes vegades per arribar a acords. Però des de la fe cristiana anem més enllà de la seva utilitat pràctica. En definitiva, pensem que la pràctica de la virtut, aplicada concretament a la política, es justifica per si mateixa. És més, no ens podem acostar amb acords que solament aconseguen satisfer interessos dels uns i els altres o pactes que únicament arriben a equilibrar poders.

Ja sabem que això, arribar a acords, ja és molt, donades les circumstàncies. Però tenim el dret (i el deure) d'apuntar més amunt. Els creients seguim Jesús. Ell, després de respondre a Pilat que el seu regne no tenia exercits, perquè no era d'aquest món, va afegir que el poder polític és una cosa que ve de dalt —com tantes altres qualitats— per ser administrat segons la voluntat de Déu (cf. Jn 19,11).

Encara que ens vegem lluny d'aquest ideal, no renunciem a somniar.

† Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu
de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Política?

Ha d'implicar-se un cristià en els plets polítics que polaritzen la societat? M'ho pregunto aquests dies en què el conflicte territorial entre Catalunya i Espanya arriba al seu zenit.

Una pregunta semblant li fan a Jesús els fariseus. «És lícit pagar el tribut al Cèsar». En el fons d'aquesta pregunta, no ho oblidéssim, hi havia la gran tensió entre els jueus oprimits i els seus dominadors, els romans. La resposta és subtil: «Al Cèsar el que és del Cèsar i a Déu el que és de Déu» (Mt 22,15-21). Jesús ve a dir-nos: «El que és real-

ment important de la meua presència entre vosaltres és la fe, no la política.»

L'especificitat de la fe és la pregària; i la charitas: l'amor als altres. Un amor que no té fronteres polítiques, ja que implica el reconeixement d'aquells personatges que el poble jueu temia o rebutjava. El centurió, que equival a les forces d'ocupació. El publicà, que recapta els impostos de l'odiada administració imperial. Els samaritans: els veïns més odiats. De les diverses escenes evangèliques a què al·ludeixo es desprèn que l'amor cristià implica sempre el reconeixement de l'altre.

L'empatia amb l'altre: sigui qui sigui, pensi com pensi.

Goso concretar què significaria aquesta mirada cristiana sobre el cas que ens ocupa: el cristianisme ens empeny a propugnar un reconeixement clar per part d'Espanya de la identitat catalana, que se sent mal reconeguda, injustament tractada. I alhora, el cristianisme ens empeny a vetllar per tal que la batalla pel reconeixement de la identitat catalana no provoqui en la nostra societat rebuig o divisions internes.

Antoni Puigverd

ECO DE LA PALABRA

La virtut política del diàleg (III)

És inevitable que la política inclua sempre una lluita per el poder? En cierto modo sí. Porque, si la política es el ejercicio del poder público, el político tendrá que poseerlo y, si no se lo dan sin más, tendrá que conquistarlo y, si para lograrlo encuentra oposición, deberá «luchar». De hecho en el caso de regímenes democráticos, hablamos con toda naturalidad de conquistas y de luchas de poder dentro y fuera del partido.

En este caso, la llamada al diálogo en política parece algo muy inocente, propio más bien de un pobre pardillo, que no se entera de la cruda realidad. Sólo se admitiría esta llamada al diálogo en caso de que entenderíamos el diálogo como una mera negociación.

Pero ya hemos dicho que el diálogo en el sentido de mera negociación no es más que un parche, algo para salir del paso: al no abordar el problema fundamental, éste seguirá vivo y en cualquier momento resurgirá con toda virulencia.

En algún lugar he leído que el filósofo G. W. Leibniz llego a afirmar que:

«La posición del otro es el verdadero punto de vista en la política y en la moral, una salida de sí para adoptar, al menos un instante, el punto de vista del interlocutor.»

Sin duda este erudito, matemático, filósofo y, en cierto modo teólogo, tenía un concepto muy elevado de la política. Para él sería inconcebible sin la virtud. En esto coincide con lo que afirmamos en la Doctrina Social de la Iglesia, es decir, que la política es el arte de ejercer el poder al servicio del bien común. El servicio al bien común desde el poder requiere una gran dosis de virtud, porque consiste en salir de uno mismo hasta alcanzar al otro en su necesidad y en «su punto de vista», es decir, lo que el otro vive, piensa y siente. Y este movimiento interior para llegar al otro es precisamente la condición fundamental que hace posible el verdadero diálogo.

El diálogo en la política, entendido así, no exigirá renunciar necesariamente a la ideología propia, el propio pensamiento o al propio proyecto, pero sí que requiere detenerse, «sentarse» junto al otro, y escuchar. Es decir, dar al otro, no sólo la palabra, sino también un espacio y un tiempo «digno». Supuesto el punto de partida compartido y la base común sobre la cual poder construir y avanzar (del que hemos hablado ya), se ha de reconocer en el otro un interlocutor que merece ser escuchado.

Por eso, invitar al diálogo político es casi una llamada a la práctica de la virtud en la política. Esta llamada nunca ha de faltar en cualquier ámbito de la vida humana, como por ejemplo en el mundo de los negocios, del deporte o de la cultura... Pero nos referimos aquí a una virtud específica, la que ha de caracterizar a los políticos según las circunstancias que les son propias.

Sin duda el diálogo es útil muchas veces para llegar a acuerdos. Pero desde la fe cristiana vamos más allá de su utilidad práctica. En definitiva, pensamos que la práctica de la virtud, aplicada concretamente a la política, se justifica por ella misma. Es más, no nos podemos contentar con acuerdos que sólo consiguen satisfacer intereses de unos y otros o pactos que únicamente llegan a equilibrar poderes.

Ya sabemos que eso, llegar a acuerdos, ya es mucho, dadas las circunstancias. Pero tenemos el derecho (y el deber) de apuntar más alto. Los creyentes seguimos a Jesús. Él, después de responder a Pilato que su reino no tenía ejércitos, porque no era de este mundo, añadió que el poder político es algo que viene de lo alto —como tantas otras cualidades— para ser administrado según la voluntad de Dios (cf. Jn 19,11).

Aunque nos veamos lejos de este ideal, no renunciemos a soñar.

† Agustí Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

VIDA DIOCESANA

3r any del Pla Pastoral en marxa

En aquest mes d'octubre s'han celebrat les reunions d'inici de curs en els diversos àmbits diocesans, amb l'eix comú de la presentació del tercer any del Pla Pastoral, amb els accents de la «missió» i de «donar fruit». Ja a finals de setembre, el dia 28, es van reunir els delegats diocesans. Dijous 5 d'octubre va ser el torn dels 9 arxiprestos, mentre que el conjunt dels preveres i diaques van ser convocats dimarts dia 17 a la Casa de l'Església. En aquesta ocasió, les paraules d'acollida del bisbe Agustí convidaven a viure el Pla Pastoral com un exercici pràctic i concret

Mn. Joan Peñafiel, vicari episcopal

de la sinodalitat i de la comunió eclesial, amb el convenciment i il·lusió propis de qui sap que el Pla és fruit d'un discerniment fet entre tots. A continuació, Mn. Joan Peñafiel, vicari episcopal del Llo-

bregat, va fer una exposició amb el títol «Donar fruit en un context secularitzat», per viure el ministeri i el Pla Pastoral en un nou paradigma, no ja de cristiandat sinó d'Església en camí enmig dels homes, com a signe i sagrament de la presència de Déu. Es van presentar també les fitxes ja editades per desenvolupar diversos punts dels objectius del Pla Pastoral en aquest curs: Preveres i diaques agents, mestres i acompanyants en l'apostolat; L'acció de Càritas que implica tota la comunitat; Formació en doctrina social de l'Església; Vida litúrgica i pregària.

Ordenació diaconal

Rafael Galofré Casas serà ordenat diaca el proper diumenge, 5 de novembre, a les 18 h, a la seva parròquia, la de Sant Vicenç Màrtir de Sant Vicenç dels Horts. D'aquesta manera seran 18 diaques permanents a la nostra diòcesi, tenint present que en aquest any altres tres han arribat ja a la Casa del Pare. Ra-

fael Galofré és també l'ecònom diocesà. Per a ell, el significat més profund d'aquesta ordenació queda recollit en aquelles paraules de Jesús a la samaritana: «Si sabessis quin és el do de Déu i qui és el qui et diu: "Dóna'm aigua", ets tu qui li n'hauries demanada, i ell t'hauria donat aigua viva» (Jn 4,10), per subratllar el valor del

do de la crida a servir el Senyor en el ministeri diaconal.

Reunió amb els consells parroquials d'economia

Convocada per l'Administració econòmica del bisbat, va tenir lloc dimarts 10 d'octubre a les 21 h, a la Casa de l'Església. La reunió va ser presidida pel bisbe Agustí, el qual va incidir en els vincles de germanor, afectiva i efectiva, que han d'animar la vida de l'Església local, i en la conveniència i necessitat d'una gestió totalment transparent

de tot el que fa referència a l'economia de l'Església.

En aquest sentit, també el secretari general, Mn. Joan Pere Pulido, subratllava la idea que la gestió transparent de l'economia diocesana no es realitza només per complir la llei sinó per ètica cristiana.

Durant la reunió es va presentar el tancament de l'exercici 2016,

entregant-ne còpia a cada parròquia. L'ecònom va donar les gràcies a totes les parròquies per l'esforç en la implementació del nou sistema comptable indicat des de la CEE i també va agrair a tot l'equip d'Administració per la seva dedicació, en temps i ajuda, a les diverses parròquies a l'hora d'introduir aquest nou sistema comptable.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «El Senyor no ens deixa orfes: tenim una Mare, la mateixa que Jesús. Maria té cura de tots nosaltres i ens defensa sempre» (15 de setembre).

@Pontifex: «Cal una acció global per afrontar a la vegada la reducció de la contaminació i el desenvolupament dels països pobres» (18 de setembre).

@Pontifex: «Com més està Jesús al centre de la nostra vida, més ens fa sortir de nosaltres mateixos i ens fa més propers als altres» (18 de setembre).

@Pontifex: «Treballem junts per trobar solucions per als pobres, refugiats, víctimes de les esclavitats modernes i per promoure la pau» (19 de setembre).

500 anys després de la Reforma Protestant

El 30 d'octubre de 1517 el monjo agustí Martí Luter va penjar a la porta de l'església de Wittenberg (Alemanya) la proposta de les 95 tesis per debatre la doctrina i la pràctica de les indulgències. És la data considerada inici de

la Reforma Luterana. Durant l'últim any s'han realitzat nombroses celebracions a l'Església Protestant i també ecumèniques, començant amb el viatge del papa Francesc a Suècia, ara fa un any.

Volem aturar-nos una estona a mirar l'estat de salut de l'ecumenisme en general i a casa nostra, en el context d'aquesta commemoració històrica, a través de diverses veus de catòlics i protestants.

Com veus el futur de la unitat dels cristians?

«**Q**uè siguin u com nosaltres som u. Que jo estigui en ells i tu en mi, perquè siguin plenament u» (Jn 17,22b-23).

Aquest text és el que, sovint, ens empeny i ens fa reflexionar. Però, alhora, ens porta a la frustració, veient que aquesta Voluntat de Déu no som capaços d'aconseguir-la.

Què fer? Doncs senzillament discernir la diferència que hi ha entre les paraules Unitat i Unicitat.

L'amor al Crist ens uneix, i tots anirem fent cada dia els nostres camins paral·lels fins que arribem a Ell. «Però a tots els qui l'han rebut, als qui creuen en el seu nom, els ha concedit de ser fills de Déu» (Jn 1,12). I... aquesta és la nostra posició! La de Fills de Déu!

Així doncs, malgrat veiem les coses diferents (forma) el nostre cor ens ha de dir que SOM U (fons)!

Lluís Brull
Evangèlic
Coordinador del
grup bíblic ecumènic de la
Parròquia de Sant Pere,
de Gavà

L'esforç ecumènic pot semblar senzill des de la perspectiva bíblica, però en la pràctica resulta molt més difícil.

Per a les esglésies sorgides de la Reforma del segle XVI, la nota principal i senyal inexcusable d'una veritable Església de Crist és la Paraula del Déu viu actuant sobiranament enmig del seu poble.

Hem de diferenciar la unitat de la uniformitat i hem d'entendre bé la singularitat de la unitat que proclama la Paraula de Déu.

Per reforçar la veritable unitat és important comprendre bé quines són les doctrines fonamentals de la fe cristiana i diferenciar-les d'aquells assumptes que no estan expressats amb claredat en les Escripures.

Per tot això, m'agrada poder compartir els nostres temps de comunió, com ara les reunions quinzenals a Gavà. A través de la lectura i meditació de la Paraula, ens estimulem perquè la nostra fe es faci evident en la nostra manera de viure, segons la voluntat de Déu, expressada a la Sagrada Escripura.

Pastor Miquel Garcia
Pastor de l'Església Evangèlica de
Sant Feliu de Llobregat

Segons el meu criteri, cal valorar aquesta pregunta considerant que la unitat dels cristians no s'ha de confondre amb «uniformitat» ni «absorció», és a dir, que les confessions cristianes no han de ser engolidas en una d'elles.

Com va dir el papa Joan XXIII, «cerquem més aviat el que ens uneix, que no pas el que ens separa». Jesucrist, és la Roca, el Referent, que sempre hem d'estar a l'aguait, per a no perdre'ns. L'Esperit Sant és el veritable «protagonista» i que continuament hem d'escoltar i obeir.

El futur d'aquesta unitat l'albiro amb esperança. No veig pas trobades «espectaculars», ni ostentoses, sinó més aviat passes «anònimes», farcides de l'Esperit del Senyor. El document *Del conflicte a la comunió*, és, per a mi, un exemple.

Xavier Artigas
Delegat d'Ecumenisme del
Bisbat de Sant Feliu
de Llobregat

A nivell de gran Església, crec que hi haurà una aproximació doctrinal com la que ja s'està donant des de fa més de mig segle, interpretant la fe i el missatge evangèlic en clau ecumènica.

Penso també que es mantindrà una diversitat organitzativa i una relació entre els caps de l'Església amb una clau més fraterna que jeràrquica, com ja ho han formulat i viscut els darrers papes i els caps de les diverses esglésies cristianes.

A nivell més proper, veig que hi haurà una reducció numèrica i una necessitat de més vivència intensa de la fe i la vida comunitària. Això podria portar a un agermanament més gran de les comunitats cristianes, si totes es concentren en la vida evangèlica i el testimoni de la fe.

Si la divisió va néixer d'un afany de reforma, també el camí cap a una comunió renovada ha de passar per una reforma personal i comunitària en clau de retorn intens a l'Evangeli. Allí ens trobarem.

Josep Maria Domingo
Vicari general del
Bisbat de Sant Feliu
de Llobregat

AGENDA

► **Recés per als seminaristes.** Dissabte 4 de novembre es realitzarà el recés mensual dels seminaristes de Barcelona i Sant Feliu de Llobregat a la Residència del Noviciat de les Caputxines de la Mare del Diví Pastor, a Pallejà.

► **Reunió dels delegats diocesans de Família i Vida de la CET.** El proper 4 de novembre, al matí, tindrà lloc a la Casa de l'Església aquesta reunió amb el bisbe Agustí, que és el responsable de la Conferència Episcopal Tarraconense per a la Pastoral Familiar.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

30. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Rm 8,12-17 / Sl 67 / Lc 13,10-17]. Sant Marcel, centurió romà, i els seus fills Claudi, Rupert i Victori, mrs.; santa Eutròpia, mr.; santa Zenòbia, mr.

31. ■ Dimarts [Rm 8,18-25 / Sl 125 / Lc 13,18-21]. Sant Alfons (Alonso) Rodríguez, religiós jesuïta castellà, mort a Palma de Mallorca; sant Quintí, mr.; santa Lucil·la, vg. i mr.

NOVEMBRE

1. □ Dimecres [Ap 7,2-4.9-14 / Sl 23 / 1Jo 3,1-3 / Mt 5,1-12a]. Tots sants.

2. ■ Dijous [Lectures a escollir de la missa de difunts]. Commemoració de tots els fidels difunts.

3. ■ Divendres [Rm 9,1-5 / Sl 147 / Lc 14,1-6]. □ *Urgell*: Sant Ermengol (†1035), bisbe d'Urgell; sant Martí de Porres (1579-1639), rel. dominicà de Lima; sant Pere Almató, prev. dominicà i mr. a Indòxia (1861), nat a Sant Feliu Sasserra (Lluçanès); santa Silvia, mare de Gregori el Gran; sant Malaquies (1094-1148), bisbe d'Armagh. Els innombrables màrtirs de Saragosa.

4. □ Dissabte [Rm 11,1-2a.11-12.25-29 / Sl 93 / Lc 14,1.7-11].

Sant Carles Borromeu (1538-1584), bisbe de Milà, cardenal; sants Vidal i Agrícola, mrs.; sant Fèlix de Valois, prev., cofund. Trinitaris (OSST, 1198); santa Modesta, vg.

5. ■ Diumenge vinent, XXXI de durant l'any (lit. hores: 3a setm.) [Mt 1,14b-2,2b.8-10 / Sl 130 / 1Te 2,7b-9.13 / Mt 23,1-12]. Sant Zacaries i santa Elisabet (o Isabel), pares de Joan Baptista; santa Àngela de la Creu, vg. i fund. Germanes de la Creu a Sevilla; beata Maria Ràfols i Bruna, rel., fund. Germanes de la Caritat de Sta. Anna (HCSA, 1825), nascuda al Molí de Rovira (Vilafranca del Penedès).

Diumenge XXX de durant l'any

COMENTARI

Dues cares d'una mateixa moneda

A bans Ex 19 presenta l'origen del Decàleg com a clàusules del Pacte amb el Déu Alliberador i Ex 20 en fa la primera presentació. Ara es concreta el tracte amb *els immigrants, la viuda, l'orfe, els pobres que viuen amb tu*.

Havent recordat que l'origen de la Comunitat és l'amor de Déu que *us ha escollit* (v. 4a), evoca Pau les circumstàncies de l'elecció divina a través de l'obra evangelitzadora de l'Apòstol.

Us anunciàvem l'Evangeli amb obres poderoses. Exteriorment ressona la veu de l'Apòstol; de fet actua la força de l'Esperit que porta a la fe.

Enmig de moltes tribulacions, amb joia: la unió paradoxal de *tribulacions i joia* no és per masoquisme sinó per la presència i acció de l'Esperit Sant, font de *goig/joia* (Ga 5,22) imitant així la trajectòria de Crist.

El camí recorregut de fidelitat a Crist porta a la meta escatològica: *esperar del cel Jesús que Ell ressuscità i ens salvarà del càstig en el Judici*. Els evangelitzats esdevenen evangelitzadors: *A través vostre ha ressonat la paraula del Senyor*.

Israel, al llarg de la història, desenvolupà una sèrie de més de 600 preceptes i un nombre in comptable de prohibicions buscant concretar les exigències del Decàleg davant les noves situacions socials que sorgien.

Així s'entén la pregunta del fariseu mestre de la Llei: *Quin és el manament més gran de la Llei?*, el que dóna consistència a tots els altres?

La resposta de Jesús concorda amb la pregària que tot bon israelita resa cada matí i vespre com a símbol de la seva fe en *el Senyor, el nostre Déu, que és l'Únic*: «*Estima el Senyor, el teu Déu*»; però no de qualsevol manera (una mica, algun cop...) sinó «*amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament*». Ho fem així?

La gran novetat és l'afegit: *El segon és molt semblant: «Estima els altres com a tu mateix.»*

Perquè *qui no estima el seu germà, que veu, no pot estimar Déu, que no veu* (1Jn 4,20).

► Lectura del llibre de l'Èxode (Ex 22,20-26)

El Senyor diu: «No maltractis ni oprimeixis els immigrants, que també vosaltres vau ser immigrants al país d'Egipte. No maltractis cap viuda ni cap orfe: Si els maltractes i alcen a mi el seu clam, jo l'escoltaré i, encès d'indignació, us mataré amb l'espasa: les vostres dones quedaran viudes, i orfes els vostres fills. Si prestes diners a algú del meu poble, als pobres que viuen amb tu, no facis com els usurers: no li exigeixis els interessos. Si et quedes com a penyora el mantell d'algú, torna-l'hi abans no es pongui el sol. És tot el que té per abrigar-se, el mantell que l'embolcalla. Amb què dormirà? Si ell alça va a mi el seu clam, jo l'escoltaria, perquè sóc compassiu.»

► Salm responsorial (17)

R. *Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu.*

Us estimo, Senyor, / vós m'enfortiu, / roca i muralla que em deslliura. R.

Déu meu, penyal on m'empari, / escut i força que em salva. / Rodejat d'adversaris delirants, / clamo al Senyor, / crido auxili d'entre els enemics. R.

Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal. / Beneïxo el Senyor que em salva. / «Ha donat grans victòries al seu rei, / ha mostrat l'amor que té al seu Ungit.» R.

► Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica (1Te 1,5c-10)

Germans, ja sabeu el que fem per vosaltres mentre érem a la vostra ciutat.

També vosaltres heu imitat el nostre exemple i el del Senyor, acollint la paraula de Déu enmig de moltes adversitats, plens del goig de l'Esperit Sant. Així heu estat un model per a tots els creients de Macedònia i d'Acaia, perquè, des de la vostra ciutat, s'ha estès el ressò de la paraula del Senyor. I no solament a Macedònia i a Acaia, pertot arreu parlen de la vostra conversió de manera que no ens cal afegir-hi res: ells mateixos contenen com va ser la nostra arribada entre vosaltres i com abandonàreu els ídols i us convertíreu a Déu per adorar només el Déu viu i veritable i esperar del cel Jesús, el seu Fill, que ell ressuscità d'entre els morts i que ens salvarà de la pena en el judici que ha de venir.

► Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 22,34-40)

En aquell temps, quan els fariseus s'assabentaren que Jesús havia fet callar els fariseus, es tornaren a reunir, i un d'ells, mestre de la Llei, per provar-lo, li va fer aquesta pregunta: «Mestre, quin és el manament més gran de la Llei?» Jesús li contestà: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament. Aquest és el manament més gran i el primer de tots. El segon és molt semblant: Estima els altres com a tu mateix. Tots els manaments escrits en els llibres de la Llei i dels Profetes vénen d'aquests dos.»

► Lectura del libro del Éxodo (Ex 22,20-26)

Esto dice el Señor: «No maltratarás ni oprimirás al emigrante, pues emigrante fuisteis vosotros en la tierra de Egipto. No explotarás a viudas ni a huérfanos. Si los explotas y gritan a mí, yo escucharé su clamor, se encenderá mi ira y os mataré a espada; vuestras mujeres quedarán viudas y vuestros hijos huérfanos. Si prestas dinero a alguien de mi pueblo, a un pobre que habita contigo, no serás con él un usurero cargándole intereses. Si tomas en prenda el manto de tu prójimo, se lo devolverás antes de ponerse el sol, porque no tiene otro vestido para cubrir su cuerpo, ¿y dónde, si no, se va a acostar? Si grita a mí, yo lo escucharé, porque yo soy compasivo.»

► Salmo responsorial (17)

R. *Yo te amo, Señor; tú eres mi fortaleza.*

Yo te amo, Señor; tú eres mi fortaleza; / Señor, mi roca, mi alcázar, mi libertador. R.

Dios mío, peña mía, refugio mío, / escudo mío, mi fuerza salvadora, mi baluarte. / Invoco al Señor de mi alabanza / y quedo libre de mis enemigos. R.

Viva el Señor, bendita sea mi Roca, / sea ensalzado mi Dios y Salvador: / Tú diste gran victoria a tu rey, / tuviste misericordia de tu ungido. R.

► Lectura de la primera carta del apóstol san Pablo a los Tesalonicenses (1Tes 1,5c-10)

Hermanos: Sabéis cómo nos comportamos entre vosotros para vuestro bien. Y vosotros seguisteis nuestro ejemplo y el del Señor, acogiendo la Palabra en medio de una gran tribulación, con la alegría del Espíritu Santo. Así llegasteis a ser un modelo para todos los creyentes de Macedonia y de Acaya. No sólo ha resonado la palabra del Señor en Macedonia y en Acaya desde vuestra comunidad, sino que además vuestra fe en Dios se ha difundido por doquier, de modo que nosotros no teníamos necesidad de explicar nada, ya que ellos mismos cuentan los detalles de la visita que os hicimos: cómo os convertisteis a Dios, abandonando los ídolos, para servir al Dios vivo y verdadero, y vivir aguardando la vuelta de su Hijo Jesús desde el cielo, a quien ha resucitado de entre los muertos y que nos libra del castigo futuro.

► Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 22,34-40)

En aquel tiempo, los fariseos, al oír que Jesús había hecho callar a los saduceos, se reunieron en un lugar y uno de ellos, un doctor de la ley, le preguntó para ponerlo a prueba: «Maestro, ¿cuál es el mandamiento principal de la ley?». Él le dijo: «Amarás al Señor tu Dios con todo tu corazón, con toda tu alma, con toda tu mente». Este mandamiento es el principal y el primero. El segundo es semejante a él: «Amarás a tu prójimo como a ti mismo». En estos dos mandamientos se sostienen toda la Ley y los Profetas.»